

STICHTING
"MONUMENT DOLDERSUM"
Secretariaat: Zwarteweg 114 8017 AZ Zwolle

Geachte heer/mevrouw,

September 2013

Op 4 mei was er weer de jaarlijkse herdenking bij het monument op de Doldersumse heide. Wat tijdens deze herdenking is gezegd, gespeeld en gezongen kunt u hieronder nog eens nalezen.

OPROEP: We willen heel graag meer weten over de korte levensloop van de 7 jongens die zijn neergeschoten op de plek van het monument. Het gaat om bijvoorbeeld hoeveel broers en zussen er waren, wat hij voor beroep wilde gaan uitoefenen, of hij hobby's had, enzovoort. Daarom vragen wij u – als u meer weet – deze informatie met ons te delen. Dat kan via info@monumentdoldersum.nl, of u belt met een van de bestuursleden.

U kunt uiteraard ook nog steeds donateur worden van onze stichting. Giften zijn voor ons erg belangrijk. Hiermee onderhouden wij het monument en organiseren wij de herdenking. U wordt donateur door het formulier in te vullen op onze website:
www.monumentdoldersum.nl/word-donateur

Namens het bestuur,

Anita Janssen
Secretaris

OPDAT ZIJ NIET VERGETEN WORDEN

Welkomstwoord door Albert Oost

Drama van Vledder door Anita Janssen

In de nacht van 7 op 8 september 1944 werd het kamp van De Nederlandse Arbeidsdienst in Vledder overvallen. In plaats van 12 arbeidsmannen – wat de afspraak was – gingen er wel 21 jonge mannen mee. De eerste 4 gingen in Doldersum in een hol achter een boerderij. In een volgend hol gingen 5 arbeidsmannen. Weer een paar honderd meter verder ging Klaas van Daalen samen met 2 anderen een hol in. De overige 9 liepen een paar kilometer verder naar een groter hol. Naar deze plek.

Na de vlucht werd de SD gewaarschuwd. Zij kwamen met 3 auto's. Dit hol werd gevonden en de 9 jongens moesten eruit komen. Twee van de 9 jongens hadden het uniform nog aan en daarom is er aangenomen dat zij niet vrijwillig mee waren gegaan. De andere 7 zijn afgeranseld en daarna dood geschoten. Roelof IJsselstein is de enige die deze moordpartij heeft overleefd. Na een moeilijk leven stierf hij in 1986 op zestigjarige leeftijd.

Het drama van Vledder. Het is het verhaal van een ondoordachte overval. Zes jongens van 18 jaar werden het slachtoffer. Het zijn:

--- Gerardus Marinus van Corstanje --- Jan van Dijk ---- Pieter Groenhuis --- Wilhelmus Kloonen ---- David Oomens ---- Christiaan van Tongeren ---

EEN MINUUT STILTE

Taptoe, door trompettist De Jong

Panis Angelicus, van Cesar Frank, gezongen door een deel van het gemengd koor De Lofstem uit Oosterwolde onder leiding van de heer Spa

Bloemlegging

Gedicht van Twan en Niek, voorgelezen door Daan Nauta. Basisschool De Hoekstee

Ook al is het lang geleden
Toch hebben veel mensen geleden
Het verdriet blijf je bij je dragen
Veel mensen vragen zich af waarom?
Waarom deden de Duitsers zo dom
Toen was het zover Nederland vrij!!
Toch raken de verhalen van de oorlog mij
We herdenken de slachtoffers op 4-5 mei

Aria uit het Largo van Händel, door het koor onder leiding van de heer Spa

Gedicht van Iwan en Wessel, voorgelezen door Iwan Vos. Basisschool De Hoekstee

Het is vrede,
Waar wij staan.
Het is vrede,
Waar wij ook heen gaan.
We denken er misschien niet over na,
Maar er is een tijd voorbij gegaan.
Dat er oorlog was hier en daar,
En ook de Nederlanders waren in een groot gevaar.
Al hebben we deze mensen nooit gekend,
Zijn hun namen best wel bekend...
"Helden" vind ik een betere naam,
Omdat zij er voor de vrede heen zijn gegaan.
Al hebben we deze mensen nooit gekend,
Het is tijd dat je eraan went. Want als hun er niet waren
Had jij hier niet gestaan,
Zonder hen was waarschijnlijk de hele wereld vergaan.
Helden,
Al hebben wij jullie nooit gekend.
Zijn wij toch stil voor een moment. Elk jaar herdenken wij jullie
En als jullie nou vanuit de hemel kijken misschien,
Dan zouden jullie onze vrede kunnen zien.
Helden,
Hartelijk dank voor jullie zorgen.
Rust in vrede,
Want deze oorlog is gestorven...!

Toespraak door Albert Oost

De NSB werd in 1931 door Mussert opgericht. Dat was de enige partij die met de Duitse bezetters samenwerkte. Toen de Duitsers ons land binnen vielen, vluchtten enkele honderden Joden naar Engeland en zo'n 300 Joden pleegden zelfmoord. In de loop van de oorlog zouden nog meer dan 400 zelfmoord plegen. Een groep Nederlanders ging zich verzetten. Deze verzetsmensen noemden zich Geuzen. Ze wilden wapens verzamelen en pleegden sabotage, zoals het doorknippen van telefoonkabels. Deze daden lekten uit. Honderden geuzen werden opgepakt en in de Haagse gevangenis opgesloten. In de Amsterdamse Jodenbuurt werden Joden door NSB'ers gepest. Ze lokten gevechten uit. Eén NSB'er werd door de Joden gedood. De Duitse wraak was dat Joden werden samen gedreven en 425 Joodse mannen gingen op transport naar het concentratiekamp Mauthausen in Oostenrijk.

Toen brak de Februaristaking in 1941 uit. De Duitsers grepen in. Ze schoten en gooiden met handgranaten. Veel stakers werden gedood. En ze arresteerden tientallen, die in een Amsterdamse gevangenis terecht kwamen. De hoofdverdachten moesten voor de rechter verschijnen. Uit de Haagse gevangenis werden 18 verzetslieden ter dood veroordeeld. 15 werden door de kogel terecht gesteld. 3 van de veroordeelden waren tijdens de daad nog geen 20 jaar en kregen levenslang (en hier zijn wel 6 18 jarige jongens vermoord).

3 stakers uit de Amsterdamse gevangenis zijn ook dood geschoten.

Zo werd toch het getal 18 weer bereikt. Op 13 maart 1941 vond in de duinen bij Wassenaar de executie plaats.

Jan Campert is de dichter van: "Der achttien dooden". Het gaat over de achttien die in hun cel op hun executie wachten. Campert was ook actief in het verzet. Met andere verzetsmensen hielp hij 's nachts Joodse vluchtelingen de Belgische grens over. Bij hun laatste actie werden zij gearresteerd door de SD. Ze waren verraden. Via Kamp Amersfoort kwam Jan in concentratiekamp Neuengamme in Duitsland terecht. Daar is hij op 12 januari 1943 overleden.

Het lied "Der achttien dooden" van Jan Campert is een lang lied. Het 1e couplet:

Een cel is maar twee meter lang
en nauw twee meter breed,
wel kleiner nog is het stuk grond,
dat ik nu nog niet weet,
maar waar ik naamloos rusten zal,
mijn makkers bovendien,
wij waren achttien in getal,
geen zal den avond zien.

Abide with me, door trompettist De Jong

Gedicht van Tijn en Sven, voorgelezen door Tijn Betten. Basisschool De Hoekstee

Er was ooit een verschrikkelijke Tweede Wereldoorlog
Maar het gebeurde toch
Nu is er in Nederland vrede
Dus nu kan er weer vrij worden gebeden
Nu zijn we vrij
En iedereen is blij
En op 5 mei
Was echt heel Nederland vrij
De bevrijders deelden chocola en sigaretten uit
Dat is voor hun een dure buit

An Irish Blessing, door het koor onder leiding van de heer Spa

Dankwoord door Albert Oost

A. OOST, Waal 21, 7908 HS Hoogeveen
Telefoon: 0528 – 262257 (voorzitter)

F.G. Otten, De Pol 27, 8337 KT De Pol
Telefoon: 0521 – 588014 (tweede voorzitter)

T. VERRA, Pompenburg 44, 3032 EM Rotterdam
Telefoon: 010-4135336 (penningmeester)

A.B. JANSSEN, Zwarteweg 114, 8017 AZ Zwolle
Telefoon: 038-4217649 (secretaris)

M. NIJZINGH, Brugseakker 8, 7991 CT Dwingeloo
Telefoon: 0521-591585 (onderhoud monument)

K. van DAALEN, Dr. Stegemanhof 38, 3911 NM Rhenen
Telefoon: 0317-614078 (bestuurslid)

H. BOERS, Berenderweg 15, 7991 AV Dwingeloo
Telefoon: 0521-592355 (bestuurslid)

Giften zijn van harte welkom:

**Rabobank t.n.v. “Stichting Monument Doldersum”
Rekeningnummer: 36 70 89 165 te Wolvega**

**Of word donateur. Kijk op:
www.monumentdoldersum.nl**